compositionem emendatam virtutem nanciscatur.

CAPUT VII.

Quæ componendum medicamentum, quod non adplicatur passo.

HUjus conditionis defectu plerunque non operatur medicamentum, licet quoad agendi potentiam *ipsi* desit; quia, ut actio fiat, debet partim *contingere*, aut certè illi esse quàm proxima. Si igitur non adplicetur passo, indiget vehiculo. non adplicatur autem vel ex parte corporis, vel proprio defectu.

Duas causas ex parte corporis proponit *Gal. 4. meth. cap. 7.* partis profunditatem, & ejusdem densitatem, ratione profunditatis omnes corporis partes indigent vehiculo

culo (nisi simplex per se sit partium satis tenuium) præter externas, ventriculum & intestina, quorum meatus adeò sunt ampli, omnibusque adsumptis patentes, ut vehiculum non requirant. adfecto ergò corde, si calefaciendum sit, miscemus crocum loco vehiculi: si refrigerandum, succum citri, aut limonum, gratia uteri aromata, gratia renum & vesicæ diuretica, pro liene acetum, pro pulmone mel, pro capite castoreum. *ratione densitatis cerebrum maximè* omnium indiget vehiculo deferente vim medicamēti per cranii admodum densi substantiam, ideò oxyrrhodinis miscetur acetum aut succus limonum. Ex parte autem medicamenti varias ob causas non fit adplicatio agentis ad passum.

Prima ob medicamenti frigiditatem, quæ partis, quam subire debet, meatus densat, suique distribu-

tio-

tionem remoratur: quam ob causam frigidum momẽto calidi commixtum citiùs operatur, quod adparet in aqua frigida, quæ longè magis refrigerat tantillo aceti vel vini diluta, quàm sola exhibita 1. *simpl. c.* 29. Quemadmodum & soporifera citius magisque refrigerant, si cum pauxillo vini vel croci propinentur. 1. *Simpl. c.* 29.

Secunda causa est vis adstringendi meatus occludens, indigetque vehiculo rarefaciente & laxante, quâ ratione, ruptâ aliqua pulmonis venâ, *jubet Gal.* 4. *meth. c.* 7. austera, adstringentiaque medicamenta melli permisceri, cujus gratia ad pulmonem perveniant: & repercutientibus in cerebri inflammatione misceri acetum. 11. *meth. c.* 16.

Tertia est vis incrassandi, ideò cùm incrassanda est bilis, vel fervidior sanguis, portulacæ, lactucæ, sum-

sempervivo &c. miscetur aliquod attenuans, ut acetum.

Quarta est vis emplastica, quâ si intrinsecus egeamus, miscendum aliquod deferens tenuium partium, & modicè detergens. Sic, ruptâ in renibus venâ, Tragacanthæ vel sarcocollæ miscemus aliquod diureticum: & ad mulcendam urinæ acrimoniam datur aqua albuminis ovorum cum tantillo succi limonum, vel oleum amygdalarum dulcium sine igne expressum cum emulsione seminis melonum.

Quinta est vel nimia crassities substantiæ frigiditatis adstringẽtis socia, cujus vehiculum est medicamentum partium tenuium: vel nimia substantiæ tenuitas, ob quam medicamentum antè dissipetur, quàm ad adfectum locum perveniat: ut, si in coxendicis dolore, ad discutiendum materiam in articulo

la-

latentem, inungere velimus petroleum, quod ob sui tenuitatem dissipatur, priusquàm intimiores cavitates subeat. Quare miscendum est aliquid viscidius, ut oleum vulpinum, vel castoreum. Hujus generis sunt quædam aquæ odoratæ ad reficiendos spiritus, ac spiritus vini ardentissimus. His verò miscendæ sunt aliæ aquæ crassiorum partium, ne illarum vis dissipetur.

Sexta est consistentia crassa, quæ quidem pro usu interno non semper eget vehiculo, sed emendatur reducto medicamento in tenuissimum pollinem: quam ob causam inquit *Gal. 4. de tuend. san. c. 7.* Species diacalamenthi crasso modo tritas ventriculum abstergere, alvumque movere: subtilissimè autem pulverisatas rapi in venas, & urinam provocare. Quod si consistentia sicca, puta pulveres, non habeant tam insignem vim pene-

netrandi; miscendum est aliquod liquidum pro vehiculo: undè pilulis aperientibus, aut pulveribus lapides frangentibus aquam aut decoctum superbibi jubemus, quia humida facilius penetrant actu siccis pari quâtitate. *Idem docet 3 meth. c. xlt.* exemplo ulceris profundi, pro quo siccando & detergendo conveniunt pulveres sarcotici, qui cum pervenire nequeant ad ulceris fundum, ob consistentiam, miscentur alicui fluido, quod se possit insinuare.

Postrema causa est proprietas medicamenti qua ad unam magis quàm aliam partem fertur: ac propterea si simplex naturâ suâ feratur ad aliam partem, quàm ad affectam; miscendum est vehiculum parti laboranti adpropriatum, qua ratione omnia diuretica, sicut menses moventia, cum aromatibus permiscentur.

Est

Est autem *vehiculum* medicamenti ad caput Betonica & Stœchas: ad cor crocus, lignum aloës & moschus: ad hepar agrimonia, & juncus odoratus: ad lienem scolopendrium & tamariscus: ad articulos chamæpitys, & primula veris: ad nervos chamædrys, & resina Terebinthina: ad oculos fœniculum, eufragia, chelidonia, ruta, siler mōtanum: ad pulmones Hyssopus, farfara, pulmonaria: ad Vesicam Cantharides: ad hoc vehiculi genus referri possunt alimēta, quæ purgantibus miscentur, quando peculiaris evacuatio capitis desideratur. Cum enim somni tempore vapor alimenti secundum naturam petat cerebrum; si aliquod purgans paullò ante cibi sumptionem exhibeatur, irrepente levi somno, vis medicamenti longè facilius deveniet ad caput beneficio vaporis alimentaris, quàm si solum exhiberetur.

CA-